

2022 ÁPRILIS

VÁRFALVA KÖZSÉGI NAPLÓ

Várfalva Község idős zakosan megjelenő tájékoztató lapja

ISSN 2602-1846, ISSN-L 2602-1846

Tartalom

- Tűzveszélyhelyzetekre vonatkozó rendelkezések
- Natura 2000 természetvédelmi területek községünkben Motorizált járművek (ATV, motorbicikli) tulajdonosainak figyelmébe
- Személynyilvántartó közszolgálat beszámolója
- A helyi hatóságokkal való kommunikáció fontossága
- A várfalvi fazekasságról
- Felragyogó ünnep

Reményik Sándor – Lefelé menet

“Elváltozék...” Köntöse, mint a hó.
Olyan szép, hogy már-már félelmetes,
Mégis: a hegyen lakni Vele jó.
Maradni: örök fészket rakni volna jó.
De nem lehet. Már sáppad a csoda,
Az út megint a völgybe lehalad.
Jézus a völgyben is Jézus marad.
De jaj nekünk!
Akik a völgybe Vele lemegyünk,

Megszabadított szemű hegy-lakók
Csak egy-egy csoda-percig lehetünk.
Elfelejtjük az elsápadt csodát.
És lenn, a gomolygó völgyi borúban,
Az emberben, a szürke-szomorúban
Nem látjuk többé az Isten fiát.

Testvérem, társam, embernek fia.
Igaz: a hegyen nem maradhatunk.
Igaz: a völgyben más az alakunk,
Nekünk lényegünk, hogy szürkék vagyunk.
Botránkozásul vagyok neked én
És botránkozásul vagy te nekem,
Mégis: legyen nekünk vigasztalás,
Legyen nekünk elég a kegyelem:
Hogy láttuk egymás fényes arculatját,
Hogy láttuk egymást Vele – a Hegyen.

**Várfalva község tanácsa és polgármesteri
hivatala nevében áldott húsvétot kíván**

Márginean János
polgármester

és

Kolozsi Ernő
alpolgármester

Tűzveszélyhelyzetekre vonatkozó rendelkezések

Községünk területén 32 alkalommal jelentettek tüzesetet az elmúlt három hónapban, melyet egy kivételével, a felelőtlenül végzett tarló, avar, növényi hulladék égetés okozott. Az esetek többségével a helyi önkéntes tűzoltó csapat birkózott meg, nyolc alkalommal tette szükségessé a helyzet súlyossága a tordai tűzoltó egység közbeavatkozását is.

Kercsed

Várfalva község polgármesteri hivatala nyomatékosan felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy az avar, száraz növényzet és növényi hulladék engedély nélküli égetése a hatályban lévő jogszabályok szerint TILOS (163/2007 számú Közigazgatási és belügyminiszteri rendelet), szabálysértésnek minősül, pénzbírság róható ki. Az engedély megszerzéséhez forduljanak a polgármesteri hivatal KATASZTRÓFAVÉDELMI SZOLGÁLAT felelőségéhez.

- Növényi hulladék, szemét és egyéb gyúlékony anyagok égetése a szükséges engedélyek beszerzése nélkül vagy a tűz továbbterjedését megakadályozó óvintézkedések elmulasztását 1000-tól 2500 lejig terjedő büntetéssel szankcionálják.

- Nyílt tűz használatára alkalmas helyek kialakítása olyan távolságra és körülmények között, amelyek lehetővé teszik a tűz áttérjedését épületekre, raktárakra, mezőgazdasági terményekre, erdőkre, ültetvényekre, stb., 1000-2500 lejig terjedő pénzbírsággal sújtható.

Növényi hulladék, tarló égetésekor tartsák be az előírásokat:

- avar, száraz növényi hulladék égetése csak a szükséges engedélyek megszerzése után végezhető.

- a növényi hulladék, szemét és egyéb anyagok égetését külön erre a célra előkészített helyen, vagy területen kell végezni, megtéve a szükséges óvintézkedéseket a tűz áttérjedésének megakadályozására.

- tűzveszélyes helyeken, szeles időben, nagy szárazságban tilos a nyílt láng használata.

- csak nappali órákban égethetnek állandó felügyelet alatt, mielőtt elhagyják a helyszínt teljesen el kell oltani a tüzet.

TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEN TÖRTÉNŐ ÉGETÉS

Az érvényben lévő jogszabályok szerint, természetvédelmi területen történő szemét, háztartási hulladék és a száraz növényzet égetéséhez, nyílt tűz használatához elengedhetetlen a Természetvédelmi igazgatóság jóváhagyása, amely beszerzése után értesíteni kell a helyi KATASZTRÓVÉDELMI SZOLGÁLAT felelősét. Ellenkező esetben a természetvédelmi területen történő égetés bűncselekménynek számít, az elkövető 3 hónap és 1 év közötti börtönbüntetésre, vagy büntetőjogi pénzbírságra számíthat.

Erre vonatkozó jogszabályok – 265/2006 Törvény a környezetvédelemről szóló 195/2005. számú sürgősségi kormányrendelet jóváhagyásáról.

*Farkas Izabella Marika,
helyi katasztrófavédelmi egység felelőse*

Kövend

Natura 2000 természetvédelmi területek községünkben

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió tagországai között található legértékesebb természeti területek összefüggő rendszere. Egy egységes szabályozású ökológiai hálózat, amelynek célja, hogy hozzájáruljon Európa vadon élő állat- és növényfajainak, valamint természetes élőhelyeinek hosszú távú fennmaradásához, az ember számára létfontosságú természeti környezet megőrzéséhez.

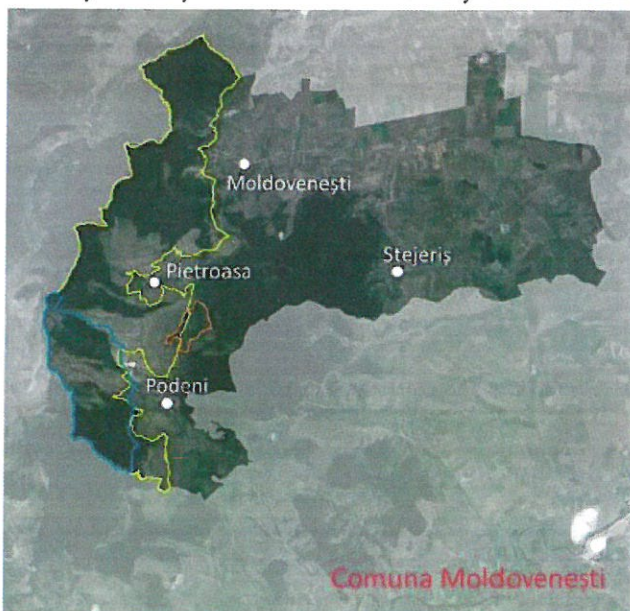
Várfalva községben három természetvédelmi terület van:

ROSPA0087 Torockói hegység-4 077 ha- természetvédelmi területet 25 madárfaj *kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzésére, fenntar-*

tására és helyreállítására jelölték ki.

ROSCI0253 Trascău - 988 ha- közösségi jelentőségű természetvédelmi terület kijelölése azzal a céllal történt, hogy megőrizze, esetenként konzerválható állapotba hozza azt a 25 élőhelytípust és 22 fajt, ami itt található.

ROSCI0300 Hidasi és csegezi kaszálók-105ha természetvédelmi terület célja, hogy kiemelkedő mértékben hozzájáruljon 5 közösségi jelentőségű élőhely és 4 faj fenntartásához és helyreállításához.

Comuna MOLDOVENESTI	
Suprafață UAT: 13.902 ha	30% Natura 2000
ROSPA0087: 4.077 ha	
ROSCI0253: 988 ha	
ROSCI0300: 105 ha	

Községünkben a Natura 2000 természetvédelmi területek látogatása megengedett, kirándulásakor azonban szigorúan be kell tartani azokat a szabályokat, amelyek ezen területek státuszából adódnak.

Legfontosabb szabályok:

- a kirándulók a kijelölt turista útvonalon közlekedhetnek, barangolás közben maradjanak az ösvényen.

- legyen szó magán-, vagy közterületről, a Natura 2000 Trascău természetvédelmi terület lelőhelyein kempingezni kifejezetten a terület tulajdonosának, a természetvédelmi terület gondnokának engedélyével lehetséges.

- sátrak körül árkot ásni, sátrak alatt növényi eredetű anyagot használni tilos.

- a turista útvonalakon, a kempingekben, vagy más természeti területeken a természet csendjét megtörni s ezzel együtt a vadon élő állatok vagy

embertársaink nyugalma megzavarni nem szabad.

- tüzet rakni csak a kijelölt helyeken lehet, hétvégi házaknál, engedélyezett táborhelyeken, tisztásokon. Tűzgyújtáskor mindig vegye figyelembe a tűzgyújtás szabályait, erdős területtől tartson legalább 30 m távolságot, figyeljen a szükséges óvintézkedésekre, helyezze készenlétbe a tűz eloltásához szükséges eszközöket.

- olyan rendezvények, versenyek, fesztiválok szervezése, melyek érintik a természetvédelmi területek lelőhelyeit csak a Gondnok külön jóváhagyásával lehetségesek.

- olyan sport-, kulturális vagy egyéb rendezvények szervezése, amelyek sajátosságuknál fogva negatív hatással lehetnek a védett élőhelyekre és fajokra, a területen belül és annak közvetlen szomszédságában a Gondnok jóváhagyásával történhet

- tilos hulladékot kihordani, szemetelni a területen.

- tilos a Natura 2000 Trascău területek felszínén előforduló természetvédelmi jelentőségű növény- és állatfajok egyedeinek, illetve növény- és állatfajok bármely példányának, kőzetnek, kőületnek és bármely más természetes eredetű mintának a károsítása

- tilos a természeti és turisztikai értékeket károsítani, széttörni, kaparni, festeni vagy más módon rongálni.

- tilos motorizált gépjárművekkel behajtani és közlekedni a területen, ez csak közutakon megengedett. A mezőgazdasági és erdészeti utak használata kizárólag a földtulajdonosok, területbérlet, gazdák, erdészetek és munkatársaik joga. Kivételt képeznek: a Gondnok munkatársai, az érintett állami szervek munkatársai (rendőrség, polgári védelem, környezetvédelmi hatóságok, vízgazdálkodási hatóságok, mentők stb.), a területtulajdonos gazdák, erdőtulajdonosok, közbirtokosságok és munkatársaik, a járőrözésre/ellenőrzésre felhatalmazott személyek, ha azok munkaidő alatt vannak és delegációval rendelkeznek.

- a motorizált járművekkel (ATV, motorbicikli) való sportok gyakorlása nem megengedett csak a közutakon.

- a Natura 2000 Trascău területek felszínén lévő barlangok látogatása október 15-április 15 és május 15- augusztus 15 közötti időszakokban tilos. Kivételt képeznek a kutatási vagy barlangtani profillal rendelkező jogi személyiségek, akik a Barlangkutató Örökségvédelmi Bizottság jóváhagyását és a védett terület Gondnokának engedélyével rendelkeznek.

- a nem motorizált siklóernyős vagy sárkányrepülés úgy valósítható meg, hogy eközben a Natura 2000 Trascău sziklás területein fészkelő madárfajok ne károsodjanak február 15- július 15 közötti időszakban.

Kérjük Önöket, hogy a Natura 2000 természetvédelmi területeken s azok szomszédságában a természetbarát, mozgáson, sportoláson, oktatáson alapuló turisztikai tevékenységek végzését válasszák.

TERMÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK MEGŐRZÉSE KÖZÖS FELELŐSSÉGÜNK!

Motorizált járművek (ATV, motorbicikli) tulajdonosainak figyelmébe

Az érvényben lévő jogszabályok értelmében (34/2013- Sürgősségi rendelet az állandó legelők megszervezéséről, kezeléséről és műveléséről és a 18/1991. számú földalap-törvény módosításáról és kiegészítéséről) szabálysértésnek minősül motorizált gépjárművekkel behajtani és közlekedni legelőn, réteken, kaszálókon.

Kivételt képeznek:

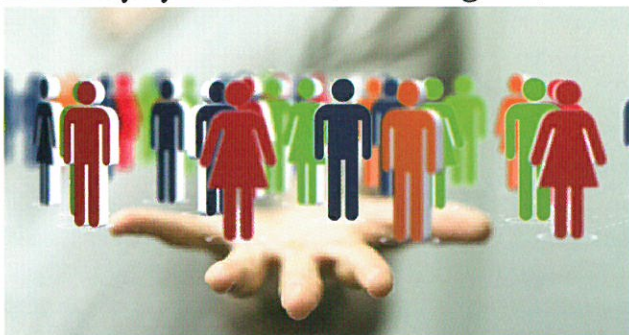
- azok a tulajdonosok, akik mezőgazdasági munka végzése céljából teszik,

- az állami szervek munkatársai (rendőrség, polgári védelem, környezetvédelmi hatóságok, vízgazdálkodási hatóságok, mentők stb).

-bármely más motorizált járművel való közlekedés ezen területeken csak a tulajdonos beleegyezésével és az érvényes törvények betartásával történhet meg.

Az elkövetők 500 és 1000 lej közötti pénzbírsággal szankcionálják, míg a jogi személyek 4000 és 8000 lej értékű büntetésre számíthatnak.

Személynyilvántartó közszolgálat

A 2021-es évben községünkben a születés, házasság és elhalálozás arányai a következőképpen

alakultak:

Születés: községünkben 17 gyermek született az elmúlt évben.

Házasságkötés: 11 esketési szertartást bonyolítottunk le helyileg.

Elhalálozás: 83 halálesetet jegyeztünk be.

Fodor Melinda- jegyző

A helyi hatóságokkal való kommunikáció fontossága

Az Alkotmány az állam alaptörvénye, a legmagasabb szintű jogi norma, amely alapjául szolgál minden törvénynek. Nekünk, állampolgároknak kiemelkedően fontos ismernünk alkotmányos jogainkat és kötelezettségeinket. Az érdekeltek megtalálhatják országunk Alkotmányát a polgármesteri hivatal honlapján.

Az írott törvények stabilitást és egy bizonyos fokú kiszámíthatóságot megteremtését hivatottak szolgálni. Képviselői révén, az államnak van felhatalmazása megvédeni polgárait és az alapvető társadalmi értékeket.

A tulajdonhoz való jog is egy, az Alkotmány által védett alapjog. A 135. cikkely (1) bekezdése kimondja, hogy Romániában a domináns tulajdonforma a magántulajdon.

A 44 cikkely, 1 bekezdése szerint a tulajdonhoz való jog, valamint az állammal szembeni követelések kielégítése garantált. E jogok tartalmát és korlátait törvény állapítja meg. A tulajdonhoz való jog szorosan kapcsolódik az örökség fogalmához. A polgári törvénykönyv előírásai szerint *valamennyi természetes vagy jogi személy vagyonnal rendelkezik, amely tartalmazza az illető személy összes pénzben felértékelhető jogát és kötelességét.*

Ezek a jogok ingó vagy ingatlan javakra terjedhetnek ki.

Mivel a mi községünk részese az országos telekelségi és kataszteri programnak, időszerűnek tartottam folalkozni az ingatlan fogalmával, annak jogi szabályozásával, valamint bemutatni azokat a jogi eszközöket, amelyekkel érvényt szerezhünk tulajdonjogainknak másokkal szemben.

A polgári törvénykönyv meghatározása szerint *ingatlanok: földterületek, források és vízfolyások, a gyökérrel földhöz kapcsolódó ültetvények, épületek és a földdel tartósan összekapcsolt más építmények, a kontinentális talajzaton található tenger alatti erőforrások kitermelésére szolgáló telepek és más*

berendezések, valamint mindaz, ami természetes vagy mesterséges módon ezekbe tartósan beépül.

A magántulajdon megszerzése a törvény értelmében szerződéssel, végrendelettel, törvényes vagy végrendeleti öröklés útján járulékos dologegyesüléssel, elbirtoklással, az ingók és gyümölcsök esetében jóhiszemű birtoklás következtében foglalással, átruházással, valamint önmagában tulajdonátruházó bírói határozattal történik. A polgári törvénykönyv 557. cikkelyének 4. alpontjában a törvényben kifejezetten előírt esetek kivételével az ingatlanok tulajdonjogának megszerzése telekkönyvi bejegyzéssel történik, a 888. cikkely előírásainak betartásával: a telekkönyvbe való bejegyzést a hiteles közjegyzői okirat, a jogerőre emelkedett bírói határozat, az örökös bizonyítvány alapján végzik el, illetve más okirat alapján ha a törvény azt előírja.

A fentiek alapján fontos tudnivaló az, hogy minden polgár köteles tályékoztatni az illetékes helyhatósági szerveket minden olyan változásról ami az ingatlan javait illeti (törvényes tulajdonjog, bírói végzés, közjegyzői okirat, szerződés, stb.)

Ahhoz, hogy a törvény védelmét élvezzük létfontosságúnak számít az állampolgár és az illetékes helyhatóság közötti hatékony kommunikáció.

A Pénzügyi törvénykönyv előírásainak megfelelően, minden olyan ingatlan bejelentése kötelezően meg kell történnjen 30 napon belül, amit az egyén adásvételi vagy más jellegű szerződés által szerez.

Ennek az eljárásnak a lényege nem csak abban rejlik, hogy adót fizessenek a megszerzett ingatlanra, hanem az is, hogy az illetékes helyhatóság előtt ismertek legyenek az új tulajdonosok, birtokosok kiléte. Ezek a részletek hiteles képet adnak a település társadalmi és gazdasági dinamikáját illetően.

Az országos kataszteri és telekelési program egy fontos kiindulópontja annak, hogy egy kiszámítható és átlátható képet alkossunk a település társadalmi és gazdasági dinamikáját illetően.

Várfalva községben folyamatban van a telekelési program, ami végre rendezi a falvak ingatlanjainak telekkönyvi helyzetét, amely következtében a polgármesteri hivatal nyilvántartása valós helyzetkép birtokában, napirendre kerül.

A telekelési program megvalósítása megoldást jelent számos peres ügyre, illetve közigazgatási eljárásra, amely a helyi földbizottság hatáskörébe tartozik.

A község hamarosan eljut a telekelési program azon szakaszába, amikor a tulajdonosok fel kell mutassák az ingatlan megszerzését bizonyító do-

kumentumokat. Kérjük Önöket, hogy működjenek együtt a kataszteri hivatal megbízottjaival. Ez az eljárás úgy a közösség, mint az ingatlantulajdonosok javát szolgálja, ugyanakkor díjmentes, a költségeket az állam finanszírozza.

Remélem, a fenti információk hasznukra válnak és arra készítetik Önöket, hogy minden ingatlanra vonatkozó jogi adatot, bármennyire lényegtelennek is tűnik, időben tudomásunkra hozzák. A helyi fejlesztési stratégia csakis releváns és valós adatokra támaszkodhat. A közösség problémáinak megértéséhez és hatékony kezeléséhez szükségünk van egy átlátható, rendszerezett adatbázisra.

Összegzőképpen elmondhatjuk, hogy az ingatlanok jogi helyzetének tisztázása azért lényeges, mert:

- Reális adatbázishoz jutunk, ami az ingatlan tulajdonosait és birtokosait illeti.

- Garantálni és óvni tudjuk mindenki tulajdonjogát.

- A tulajdonjog érvényesíthető másokkal szemben.

- Megkönnyíti olyan helyi stratégiák kidolgozását, amely az életminőség szintjét emeli.

Minden lényeges információt megtalálnak a polgármesteri hivatal honlapján, a www.primariamoldovenesti.ro oldalon.

Segítsenek valós, helytálló adatok szolgáltatásával, ahhoz, hogy mi is az Önök hasznára lehessünk!

Bakk Liza Annamária, jogi tanácsos

A várfalvi fazekasságról

*„Erre-arra zörögnek az edények,
Erre laknak a fazekas legények,
Reng a korong, mikor készül a csupor,
Fáj a szívem, ha a babám mást csókol.”*

A hagyományos erdélyi fazekasság kialakulása a középkor végére tehető, itteni nagobb fazekas-központok és vidékek voltak: Torda, Jára, Zilah, Dés, Székelyföld, Rév, Barcaság.¹ Ezeken kívül kisebb központok is kialakultak, mint például az aranyoszei Alvincz is, amelyet Jakó Zsigmond a következőként említett: „Az erdélyi cserépművesség csúcsát jelentő újkeresztény (habán) edények használata felől a legkorábbi adatunk 1651-ből való amikor »egy

¹ Magyar Néprajzi Lexikon, <http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/2-131.html>, letöltés ideje: 2015.01.11.

kek kancsjo, Vinczen csinalat«-at emlitenek.”²

A várfalvi fazekasság kialakulásának idejéről nem ismerünk pontos adatokat, de a szomszédos Aranyosrákoson az unitárius egyház anyakönyveiben három bejegyzést is találunk ezen mesterségre való utalásként: 1869, 1872 és 1884-ből³. Az utóbbi Kis, az előbbi kettő a Farkas családból való személyek. Várfalvi fazekasokról Jankó János írt 1893-ban, ekkor 24 családot említett, amelyek a közeli Járából (Alsójára) jöttek, és Tordán titokban árusítják termékeiket.⁴ Várfalva középúton helyezkedik el Jára és Torda között, így a járai fazekasok inkább ide telepedtek. A járai és tordai fazekasságról több információ és fazekasmunka maradt meg. Járában pl. az első utalások a fazekasság meglétére 1515-ből, illetve 1598-ból származnak,⁵ Tordán pedig 1676-ból⁶. A következőkben elmondhatjuk, hogy Várfalván a fazekasság térhódítása a földrajzi elhelyezkedésnek köszönhető, ugyanakkor az ottani agyagos talaj jelenlétének is szerepe lehet, ami a mesterségnek nélkülözhetetlen.

A közelmúltban Suba László író, szobrász *Torda és környéke fazekassága* című munkájában foglalkozott a várfalvi népi fazekassággal is. Az itteni fazekasok legtöbbször helyi használatra készítettek edényeket, ritkábban dísztárgyakat de csempét is nyomtak.⁷ Téglás István 1909-ben készült felvételén láthatunk különböző mintájú préselt csempedarabokat, korsót, dísztárgyakat. Az edények formavilága legtöbb esetben megegyezik a környék nagyobb központjai termékeinek a kinézetével. Ami az alapanyag feldolgozását illeti, az a már említett módszerrel történt, ami csak apró részletekben tért el, pl. Várfalván nem ládába, hanem deszkára téve tisztították és szárították.⁸ A fazekasmestereknek nem volt képzési lehetőségük, a mesterség családon belül öröklődött tovább, ahogyan azt a már említett aranyosrákosi Farkas-család tagjai is bizonyítják. Az edényeket néha mázolták, zománcolták is, piros, és feltételezhetően zöld színekkel. Az edények, tárgyak

² Jakó Zsigmond: „Az otthon és művészete a XVI–XVII. századi Kolozsváron.” In: *Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Kvár, 1957, 372.

³ Aranyosrákosi Unitárius Egyházközség Levéltára, Halotti anyakönyv

⁴ Jankó J. 1893. 105

⁵ Csupor István - Csuporné Angyal Zsuzsa: *Fazekas könyv*, Planétás Kiadó 1998. (Wikipedia)

⁶ Suba László: *Torda és környéke fazekassága*, Kolozsvár, 2005, 9.

⁷ Lásd a mellékletben az 1-es számú fényképet.

⁸ A következő interjúból is kiderül.

díszítése nem mindig történt meg, és ha igen ez nem volt aprolékos, pontos munka, hiszen ezen tárgyak a mindennapi használatra készültek. Ritkábban akad olyan példa is hogy az edényeket szekereken szalmába csomagolva a környező településekre vitték vásárokra, ünnepnapokkor való eladásra. Az eladás nem kizárólag pénzért történt, emlékek vannak gabonával történő cserére is. A várfalvi fazekasság, az új vasedények térhódításával párhuzamosan megszűnt. Kereslet nem volt rá, az itteniek meg nem készítettek olyan díszes edényeket, mint például Tordán, ahol a fazekasság későbbi időig folytatott mesterség, és amely alkotások már dísztárgyként voltak használatosak. Suba László kutatásaiban említi, hogy a fazekasság megszűnése a 20. század közepén történhetett.

A következőkben egy fazekas családban született asszonnyal készült interjú közlésével szeretném átadni egy letűnt korszak mesterének/mesterségének életpályáját:

„Született 1928-ban. Vallása. unitárius. A felvétel időpontja. 2002. november.

K. Beszéljen édesapjáról!

V. *Édesapám, Fodor Máté, fazekas vót. 1969-ben halt meg. Az első házasságából három gyermeke maradt, édesanyámnak is három gyermeke vót és még lett. Úgyhogy nyolcan vótunk testvérek.*

K. Emlékszik, hogy mit dolgozott az édesapja?

V. *Az agyagot a Piricskéről hozta, lerakta deszkákra, az eresz alá. Megáztatta, meggyúrta és az ujjával kiszedett minden követ. A házba, ahol laktunk egy sarokba vót a korong. Csinált ő kalácsformát, virágcserepet, káposztásfazakat, lábast, lábast három lábbal, cibreszűrőt, amit orsóval lyukasztott, paradicsomszűrőt, apró lyukakkal, amit kötőtűvel lyukasztott, csuprot, korsót, kancsót. A fazakakat a házban és az udvaron szárítottuk. Apám nem zománcolta az edényt, csak Világi János. Pirosan hagyta, esetleg karcolást csinált rajta.*

K. Milyen kemencében égettek?

V. *A katlany kőből, téglából és sárból vót építve. A katlankert mogyorófából volt fonva, vályogolták és befedték. Égetéskor háromféle fát használt. csutakot, ami feketítő, a kurta fa a veresítő és a vékony, száraz fa a langaltató. Amikor a langaltatót rakta, akkor úgy égett, hogy fenn körbe jött ki a láng. A fekete inkább szárította az edényt, égett egy nap s egy éjjel. Amíg ezt csinálta, addig onnan nem ment el, ott a padon ült s aludt.*

K. Hogyan történt az eladás?

V. *Édesapámnak két bihaja és szekere vót.*

Megmagasította a szekeret vesszőből font kassal. A fazakakat mind szénába rakta, egyiket a másikba dugta, s úgy sorba fel. Vitték az edényt a román falvakba. Hidas, Oláhrákos, Csákó, Füged, Dombró, Miriszló, Mohács, s ugyanott vissza. Három-négy napra ment el. Vótam én is vele, mikor lányka vótam. Túrba mindig ünnep nagyhetin ment, kalácsformát vitt sokat. A románoknak lábas, fazék, csupor, kancsó. Még Tordára és Járába is vitt edényt szekérrrel. Mikor a falvakba mentünk, oda kiraktuk az üzlet elé az edényt. Aztán vót aki kétszer tőttette meg törőbúzával, vót, aki búzát adott, vót, aki szalannát adott, vót, aki tojást is adott. S osztán, mikor elatta két-három faluba, akkor gyüött haza. Mikor kicsik vótunk a fazakasságból tartott el apám. Hozott gabonát. Disznót és tehenet tartott. Apám nemcsak a fazakasságból élt, a bihajakkal fát hordott.

K. Volt földjük is?

V. *Vót föld is, de édesapám eladta, mert édesanyám beteg vót. Amikor tíz éves lettem, én is és a testvérem is már szolgáltunk. Édesapám öregedett, s aztán félbemaradt a fazakalás."*

Felragyogó ünnep

Bálint Róbert Zoltán
csegezi lelkész

Húsvét hajnalán asszonyok érkeznek a sírhoz, ahol Jézus élettelen teste fekszik. Kenetet hoznak, hogy a Mesternek megadják a kijáró végtisztességet. Fájdalmas, de szép feladatot jönnek ellátni. Gondolatuk csak egy kérdés körül forog: ki fogja nekik a sziklasír előtt levő követ elhengeríteni?

Jézus korában és utána is a Szentföldön szo-

kásban volt, hogy a sziklasírok bejárata elé merőlegesen egy leginkább malomkőhöz hasonló, kerek zárókövet, ún gólélt állítottak, melynek szerepe a sír védelme volt a vadállatokkal és a sírablókkal szemben. Arimathiai József előkelő zsidó tanácsúr volt, kinek bizonyára halálában is lett volna, mit értéként magával vigyen. S ezen értékek őrzésére állított gólél nagy és nehéz lehetett.

Az asszonyok aggodalma tehát nem volt hiábavaló. Vajon el tudnak-e jutni Jézushoz? Bár aggodalmuk egy konkrét problémára vonatkozik, akkor és ott, a húsvéti történet tükrében egyetemes és egzisztenciális jelleget nyert. A kérdés azóta is sokszor elhangzik, örök húsvéti kérdésként: *Ki hengeríti el nekünk a követ? Eljutunk-e Jézushoz, eljutunk-e Istenhez?*

Sziszüphosz királyt az istennek arra ítélték, hogy egy hatalmas követ görgessen fel egy dombon, majd onnan gördítse le. Igen ám, de mire felért volna a domb tetejére, teljesen elfogyott az ereje, és a szikla visszagördült eredeti helyére. Kezdhetne előlről. Az átok úgy szólt: a hiábavaló feladatot végezze az idők végezetéig. A hiábavaló küzdelmet azóta is sziszifuszinak nevezzük.

Kegyetlen lehet, küzdeni, és tudni, hogy soha nem éred el a célotat. Azonban van valami, ami talán ennél is rosszabb: amikor úgy gondoljuk, nap mint nap elérjük a célunkat, ám az út, az életút végén rádöbbenünk, küzdelmünk mégiscsak sziszifuszi volt, mert semmit sem jutottunk előre.

Sziszüphosz sorsában nemcsak a végkifejlet a tragikus, hanem az oda vezető út is. A király agyafúrtságáról volt híres, többször is túljárt a halandók és a halhatatlan istenek eszén. Még Thanatoszt, a túlvilág istenét is becsapta, ám végül sorsa elől nem tudott elmenekülni, bűnhődnie kellett. Ő a boldoguló ember megtestesítője is, aki talentumaival sokáig meg tudja tartani életét, de végül mégis kudarcot vall, mert talentumait rosszul kamatoztatja. Becsapott másokat, de ezzel együtt magát is becsapta. A kő végül nem billen át, a megérkezés soha nem történik meg.

Sokan vagyunk így: az élet apró csatáit megnyerjük, talentumainkkal nap mint nap célokat érünk el. De vajon a nagy célt: az istenfűságot, a lélek nyugalmát elérjük-e?

Húsvét ünnepe két lényeges kérdést szegez nekünk:

Merünk-e tovább lépni, küzdeni minden áron?

Sziklagörgetésünk közben jó irányba, Isten fele haladunk-e?

Az asszonyok tisztában vannak tervük nehézségével, ettől függetlenül tovább mentek. Nem adták fel. A félelem, mely abból a tényszerű tudásból fakadt, hogy a követ nem lesz erejük elhengeríteni nem fordította őket vissza, mert volt bennük remény. Hátha, hátha lesz valaki, aki a segítségükre siet. „A remény nem optimizmus. Nem meggyőződés, hogy valami jól fog végződni, hanem bizonyosság, hogy valaminek értelme van, függetlenül attól, hogy hogyan végződik.” (V. Havel) S milyen igaza van. Az asszonyok erejét is a remény adja. Még a kilátástalanságban is ott van a remény. Az a bizonyosság, hogy annak, amit tesznek értelme van.

Ez teszi az embert emberré. Az, hogy van értelme a küzdelemnek. Ebben hiszek, akkor is, ha néha sziszifuszinak tűnik a küzdelem.

A mi sorsunk azonban nem olyan, mint Sziszüphoszé. Neki nem volt reménye, mert eljátszotta azt. Ő a bosszúálló istenekre tekintett. A Jézus tanításán megerősödött embernek azonban van reménye, mert a gondviselő Istenre tekint. Az asszonyok mernek küzdeni! Mert a gondviselő és szerető Istenre néznek.

Magatartásuk a második kérdésre is megadja a választ: jó irányba haladnak-e?

Az asszonyok Jézust keresik. A Jézust kereső ember pedig jó irányba halad, mert a keresés végén ott lesz Isten is. Az asszonyok kérdésfelvetése örökérvényűvé válik: ki hengeríti el nekünk a követ? Ki ad számunkra megérkezést? A válasz: a Jézus tanításában megismert szerető, gondviselő Atya. Azóta is, újra és újra. A reménységgel és hittel küzdő ember számára ott van Isten, aki segít a kő hengerítésében, hogy ránk találjon az ünnep.

Szabó Lőrinc *Harc az ünnepért című versében* így fogalmaz:

És így lett mégis, így lesz minden ünnep:

*vak voltam már és dermedt zűrzavar,
s falba léptem, – s ajtót nyitott a fal!
S láttam, történnek néha jó csodák,
amikért élni érdemes, tovább
botladozni máson s magamon át,
egyszerre sírva s egyszerre kacagva,
emberi sorsom hálásan fogadva,
mint égi kedvest, aki ha kiválaszt,
akkor szeret igazán, ha kifáraszt.
Vak voltam már, hitetlen zűrzavar,
s falba léptem s ajtót nyitott a fal,
nyílt az ajtó és nyíltak jó csodák*

*s én boldogan botladozom tovább
idegen romokon s magamon át
s nem félek már, hogy újból elveszítsen:
két kezével egyszerre tart az isten
s ha azt hiszem, hogy rosszabb keze büntet,
jobbja emel, és fölragyog az ünnep.*

Nagypéntek mindannyunkat emlékeztet arra, hogy életünkben megvannak az utunkon ágaskodó kövek, sziklák, melyek akadályoznak abban, hogy célunkat elérjük, hogy egészségesek, boldogok legyünk, hogy teljes emberi életet éljünk. Ezek az akadályok sokszor leküzdhetetleneknek tűnnek. De sosem szabad feladni.

Azonban arra is oda kell figyelnünk, hogy boldogulásunk útjában melyek a legnagyobb akadályok? Vajon jó köveket görgetünk-e? És vajon jó irányba haladunk-e?

Sokszor a nagy kövek bennünk vannak, lelki nyomorúságunk kövei melyek ott állnak önmagunk és Isten szeretete között, önmagunk és a teljes élet lehetősége között. Ki hengeríti el nekünk ezeket a köveket? S ki mutatja meg nekünk a húsvéti újjáéledés reménységét?

Jézus Istenre tekintett. Az asszonyok Jézus tanítására tekintettek. Te mire tekintesz? Hidd el, küzdelmed sosem lesz sziszifuszi, ha Istenre tekintesz „*két kezével egyszerre tart az isten / s ha azt hiszem, hogy rosszabb keze büntet, / jobbja emel, és fölragyog az ünnep.*”

Legyen ilyen felragyogó, áldott ünneped!

Bálint Róbert Zoltán, csegezi lelkész

